

Yhteiskunnan muutospaineet: Miten metsänhoito muuttuu tulevaisuudessa?

Seminaari
Metsä yhteiskunnassa – suhde murroksessa?
6.11.2007

Tavoite

- Esityksen tavoite on tarkastella metsien käyttöä, sen perusteluita ja erityisesti niihin kohdistuvia muutospaineita ja muutospaineiden syitä jatkossa.
- Mihin suuntaan metsien käyttö ja hoito kehittyvät?

Metsänhoito

Miksi metsiä hoidetaan?

- €
- Normiohjaus
- Se nyt vaan on tapana
- Tarviiko niitä hoitaa?

Muutospaineet

- €
- Ympäröivä yhteiskunta
- Ilmastonmuutos
- Onko niitä?

Metsien käyttö ja sen muutos

- Venäjä
 - raakapuun käyttö v. 2006
 - Metsäteollisuuden raakapuun kokonaiskäyttö 75,5 milj m³
 - Tuontiraakapuuta 19,2 milj. m³ (25 %)
 - Raakapuun kokonaiskäyttö 82,6 milj. m³
- => Puun saatavuus kotimaasta

Maankäytön suunnittelu ja metsätalous

- Ote xxx kunnanvaltuuston pöytäkirjasta liittyen kaavoitukseen
 - ”MY-, MU- ja VR –alueilla maisemaa muuttavat toimenpiteet, esim. maa-ainesten otto ja metsien avohakkuut, tarvitsevat kunnan maisematyöluvan”
 - MRL (132/1999) 128 §
 - Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa (*toimenpiderajoitus*):
 - 1) asemakaava-alueella;
 - 2) yleiskaava-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään; eikä
 - 3) alueella, jolla on voimassa 53 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi tai jolle yleiskaavan laatimista tai muuttamista varten on niin määrätty.
 - Lupaa ei tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakennus- tai toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin.
 - Lupa ei ole myöskään tarpeen, jos toimenpide perustuu maantielain mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan tai ratalain mukaiseen hyväksytyyn ratasuunnitelmaan. ([2.2.2007/112](#))
 - Maisematyölupaa koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen maa-ainesten ottamiseen, johon tarvitaan maa-aineslaissa ([555/1981](#)) tarkoitettu lupa.

YVA

- ”Tarkasteltaessa suomalaista YVA-käytäntöä hanketyypeittäin huomiota herättää se, ettei arviointimenettelyä ole sovellettu kertaakaan metsätaloushankkeisiin, kuten hakkuu-, ojitus- tai metsäautotiehankkeisiin. Täytäntöönpanovaje näyttäisi koskevan metsätaloushankkeiden tapauskohtaista arviointivelvollisuutta, joka syntyy vaikutusperustaisesti YVAL 4.2 ja 4.3 §:ien sekä YVAA 7 §:n nojalla.”
- ”YVA-lainsäädännön täytäntöönpanoa ja vaikuttavuutta voidaankin tehokkaasti edistää metsätaloushankkeiden osalta alistamalla ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät metsätaloushankkeet lupa- tai sitä vastaavaan hyväksymismenettelyyn, johon liittyisi eri intressitahojen muutoksenhakumahdollisuudet.”

(Pölönen, 2007. s. 283 -284)

Metsä työpaikkana

- Mistä löytyy tämän päivän tekijät?
 - Työvoimapula jo nyt
 - Alueelliset erot

Puunkorjuun kausivaihtelu

Kuukausi	Hakkuut	Hakkuu-koneita	Työvoima
01/2007	5,5	1900	6400
03/2007	6,2	1500	5300
07/2007	2,8	1300	4100
09/2007	5,2	1900	6100

Metsä työpaikkana

- Mistä löytyvät tulevaisuuden toimijat?
 - Työn ympärivuotisuus
 - Kilpailukykyisyys
- Yrittäjäyys
 - "Kausiluonteisuus"
 - Kannattavuus
- Vierailevat operaattorit
- Vaikutukset aluetalouteen

Metsien ekosysteemipalvelut

- Sääntelytoiminnot
 - Ilmasto, vesi, kaasut, eläinpopulaatiot,
- Habitaattitoiminnot
 - suojapaikat
- Tuotantotoiminnot
 - Puuraaka-aine, ravinto, koristeet
- Informaatiotoiminnot
 - Virkistys, tiede ja kasvatust

Metsänomistaja ja ekosysteemipalvelut

- §
- €
- § + €
- vai jotain muuta?

Metsänhoito monipuolistuu

Eriytymistä metsänomistajaryhmittäin

- valtio, yritykset, yksityiset

Rinnan toimivat

- puun tehotuottajat
- peitteisen metsätalouden vaalijat
- viljelymetsätalouden kannattajat
- luonnonläheisen metsänhoidon tukijat

Kuusen kasvatus

Nyt

- uudistaminen viljellen
- varhaisperkaus
- taimikonhoito/perkaus
- ensiharvennus
- 2 harvennusta
- päätehakkuu
- kiertoaika 60 – 80 v

Tulevaisuudessa

- Koneistutus
- Koneellinen varhaisperkaus
- ensiharvennus (laatuharvennus)
- harvennus (yläharvennus)
- lannoitus
- päätehakkuu
- kiertoaika max 50 vuotta

Kuusen kasvatus

Nyt

- uudistaminen viljellen
- varhaisperkaus
- taimikonhoito/perkaus
- ensiharvennus
- 2 harvennusta
- päätehakkuu
- kiertoaika 60 – 80 v

Tulevaisuudessa

- Jatkuvapuiteisuus
 - Eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatusmenetelmiä
 - Jatkuva kasvatus
 - Pienaukkohakkuut
- Poimintahakkuita
- ...

Metsänhoidon äärevöityminen

- Mitkä ovat vaikutukset
 - Metsien muihin käyttömuotoihin
 - Metsätalouden kannattavuuteen
 - Aluetalouteen
 - Ohjausmekanismeihin

Kykenemmekö näkemään huomiseen !